

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ โรงเรียนบ้านหัวหนอง (สังขวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอการสรุปผลและอภิปรายผล ดังนี้

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 20 ชั่วโมง สอนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 แผนการเรียนรู้ รวมสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ไปทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 23 คน 2) ผู้วิจัยดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 23 คน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน และทดสอบระหว่างเรียน ด้วยข้อสอบอัตนัย จำนวน 20 ชุด รวมเวลาเรียน 20 ชั่วโมง แล้วนำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้ ตอบตรงประเด็นและถูกต้อง ได้ 1 คะแนน ตอบถูกบ้าง ไม่ถูกบ้าง ได้ 0.5 คะแนน ตอบไม่ถูกเลย ได้ 0 คะแนน หลังจากสอนจนจบเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้แล้วก็ นำแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ มาทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน นำผลการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ เพื่อดูผลการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มาให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น นำผลการแสดงความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อทราบระดับความพึงพอใจของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 89.11/85.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีระดับความพึงพอใจจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 ซึ่งอยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ด้านที่ 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 ซึ่งอยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 ซึ่งอยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด โดยรวมแล้วนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 89.11/85.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 หมายความว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นแล้วทำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียน มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.55 ทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ระหว่างเรียน มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 89.11 และทำแบบทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.11 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทำให้นักเรียนมีพัฒนาการ การเรียนรู้ในระหว่างเรียนและหลังเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ผ่าน

กระบวนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการสร้างอย่างเหมาะสม โดยการศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือเรียน หลักการ ทฤษฎี เทคนิควิธีการเขียนแผนการเรียนรู้ และเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนจึงมีความสนใจ ทั้งแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงนำเสนอเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบัน เพื่อต้องการให้นักเรียนรู้จักฝึกคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ท้นต่อสภาวะการณ์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะคิดและเรียนเพิ่มมากขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัตน์ จรัสแก้ว (2549 : 102-103) ได้วิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า 1) ชุดกิจกรรมฝึกการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่าง E_1/E_2 เท่ากับ $81.45/80.26$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาวัณย์ ธรรมชัย (2550 : 128) ได้วิจัย ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์ เรื่อง กระต่ายไม่ตื่นตูม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์ เรื่อง กระต่ายไม่ตื่นตูม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ $85.47/84.73$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร วงวาศ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย โดยใช้สาระจากหนังสือพิมพ์ราย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนกล้าคิดวิเคราะห์เพราะจากการเสนอเนื้อหาที่ง่ายเหมาะสมกับวัยเช่นข่าว บทความ เหตุการณ์ที่น่าสนใจ แผ่นพับ โฆษณา บทร้อยกรองนิทาน สารคดี บันเทิงคดี บทเรียนทำให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ภิรมย์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ฝึกด้วยแบบฝึกความคิดนอกด้าน ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสี่ศอก สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกความคิดนอกด้านภาษามี

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีระดับความพึงพอใจจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 ซึ่งอยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ด้านที่ 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 ซึ่งอยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 ซึ่งอยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด โดยรวมแล้วนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การคิดวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ข้อดี ทำให้นักเรียน ได้มีปฏิสัมพันธ์กันทั้งในกลุ่มและนอกกลุ่มเพิ่มแนวความคิดที่นำไปใช้ได้ทำให้เกิดความร่วมมืออันดี ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น มีแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย คิดและวิเคราะห์เรื่อง โดยใช้เหตุผลและผลเพิ่มมากขึ้น

อุปสรรคและปัญหาในการวิจัย การวิจัย ได้จัดตารางเวลาไว้ตามกำหนดไว้บางช่วงมีงานสำคัญอาจต้องเลื่อนเวลาออกไป บางครั้งอาจทิ้งช่วงห่างทำให้ทำงานได้ไม่ต่อเนื่อง ฉะนั้นงานฝึกทักษะต้องฝึกทักษะไปใช้เวลาที่สม่ำเสมอจะดีมากกว่าทิ้งช่วงห่างทำให้เกิดไม่พร้อมไม่ต่อเนื่องในเนื้อหา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้

1.1 แผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลาย เช่น การ์ตูน เรื่องสั้น บทสนทนา ตลอดจนเรื่องเล่า เพราะสื่อเหล่านี้มีปรากฏอยู่ในวารสาร หนังสือพิมพ์รายวันและหนังสือทั่วไปผู้เรียนมีความสนใจศึกษาแสดงความคิดเห็นและนำมาอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้เป็นอย่างดี

1.2 ควรพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการสอนอื่น ๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย

1.3 ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียนเพราะจะได้เรียนรู้เพิ่มเติมในแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่ม ได้ดียิ่งขึ้น

1.4 ข้อเสนอแนะที่นักเรียนบางคนไม่ชอบแสดงออกไม่ชอบแสดงความคิดเห็น ชอบเล่นระหว่างการทำงานต้องคอยเตือนและเอาใจใส่เป็นพิเศษเพื่อให้งานสามารถลุล่วงไปได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความทน เพราะการศึกษาด้านการคิดวิเคราะห์ต้องใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพิ่มมากกว่าเดิม

2.2 ต้องยืดหยุ่นในเรื่องของเวลาเพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้นของผู้เรียนยังสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนที่เรียนไม่ทันกลุ่มจะได้ปรับตัวให้ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY